

La Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals (LPRL), i l'RD 39/1997, Reglament dels serveis de prevenció (RSP), determinen que totes les empreses han de tenir organitzada la prevenció dins les modalitats i els requisits previstos en aquestes normatives: assumpció per part de l'empresari o empresària, designació de persones treballadores, servei de prevenció propi (SPP) o mancomunat (SPM) i/o servei de prevenció aliè (SPA).

Segons el darrer informe de la Generalitat sobre la [gestió de la prevenció de riscos laborals a les empreses de Catalunya](#), el 76 % de les empreses catalanes han optat per tenir exclusivament un SPA i, en aquestes empreses, la dedicació anual presencial del personal tècnic és tan sols de 6,54 hores. A més, a les empreses amb modalitat combinada (SPP o SPM + SPA), les activitats contractades i "controlades" pels serveis aliens representen el 79,6 %.

Per tant, existeix una externalització massiva de la prevenció de riscos laborals, la qual és portada a terme a la majoria d'empreses per part dels SPA en funció del contracte que hagin establert (concert de l'activitat preventiva).

El document que et presentem a continuació té l'objectiu d'ajudar-te, en les teves competències de vigilància i de control de l'activitat preventiva de l'empresa com a delegat o delegada de prevenció, a valorar el contingut del concert de l'activitat preventiva de la teva empresa així com la idoneïtat i la suficiència de les activitats contractades amb l'SPA i, per tant, si s'hi destinen els recursos suficients.

Referència legal	Contingut	Marca sí/ NO/ NE ¹	Observacions: aspectes que cal destacar (per deficiència, per manca d'informació, per ser informació contradictòria, per concretar la informació...).
	1. L'empresa té concertada l'activitat preventiva amb més d'un SPA?		(En cas que contestis "Sí", indica el nom de cada SPA. Si el concert de l'activitat preventiva és amb més d'un SPA, aquesta llista de control s'ha de repetir per part de cada SPA.)
Article 31.5 de l'LPRL Article 17 i del 23 al 28 de l'RD 39/1997 Article 13.11 de la LISOS	2. Incorpora l'acreditació atorgada per part de l'autoritat laboral a l'SPA?		Tot SPA ha de disposar de la deguda acreditació per part de l'autoritat laboral. Si el concert no incorpora aquest document, pots comprovar que efectivament l'SPA compta amb aquesta autorització a: <ul style="list-style-type: none"> – Base de dades general de serveis de prevenció del Ministeri de Treball i Economia Social (incorpora les dades registrades a les diferents comunitats autònomes). – Llista i cercador de serveis de prevenció aliens (SPA) acreditats per la Generalitat de Catalunya. Per a més informació, consulta: – Ordre TIN/2504/2010 . – Instrucció 1/2011 i Instrucció 1/2016 , de la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball.

¹NE: no escau.

Article 20 de l'RD 39/1997 (contingut mínim exigible)	3. El concert estableix els següents aspectes?		
	a) Identificació de l'entitat que actua com a SPA.		
	b) Identificació de la teva empresa, incloent els centres de treball que s'inclouen en el contracte amb l'SPA.		
	c) Extensió de les activitats concertades en l'àmbit de les obres en què intervingui l'empresa (només en empreses que realitzen activitats sotmeses a la normativa d'obres de construcció).		
	d) Especialitats preventives contractades indicant les funcions i les actuacions concretes (no generals) que assumeix l'SPA per a cadascuna d'elles (marca les que recull el concert de l'activitat preventiva amb aquest SPA).		
	– Seguretat.		
	– Higiene industrial.		
	– Ergonomia i psicociologia.		
	– Vigilància de la salut.		
	e) A més, es consignen aquestes activitats quan no són assumides per recursos propis de l'empresa? ²		
	– Per a l'especialitat de seguretat: el compromís de l'SPA d'identificar, avaluar i proposar les mesures correctores que procedeixin, considerant tots els riscos d'aquesta naturalesa existents (incloent-hi els originats per les condicions de les màquines, equips i instal·lacions i la verificació del seu manteniment adequat, així com els derivats de les condicions generals dels llocs de treball, els locals i les instal·lacions de servei i protecció).		Recorda de sol·licitar una còpia íntegra de les diferents avaluacions de riscos. Per a més informació, consulta: Llista de control: avaluació de riscos laborals i planificació de mesures preventives.
– Higiene industrial: el compromís de l'SPA d'identificar, avaluar i proposar les mesures correctores que procedeixin, considerant tots els riscos d'aquesta naturalesa existents , i de valorar la necessitat o no de realitzar mesuraments sobre aquest tema, sens perjudici de la inclusió o no d'aquests mesuraments en les condicions econòmiques del concert.			

² La legislació permet l'exclusió en el concert per al desenvolupament de l'activitat preventiva per part dels SPA de determinades activitats preventives, sempre que s'assumeixin amb recursos preventius propis de l'empresa (o per un altre SPA). Si és així s'ha de fer constar en el concert. En cas contrari, s'han de consignar les activitats recollides en l'ítem 5 d'aquest document.

Article 20 de l'RD 39/1997 (contingut mínim exigible)	– Ergonomia i psicopsicologia aplicada: el compromís de l'SPA d'identificar, avaluar i proposar les mesures correctores que procedeixin, considerant tots els riscos d'aquesta naturalesa existents.		
	– El compromís de l'SPA de revisar l'avaluació de riscos en els casos exigits per l'ordenament jurídic, en particular, en ocasió de tots els danys per a la salut de les persones treballadores que s'hagin produït, no només els greus.		
	– A les empreses amb centres de treball sotmesos a la normativa sobre obres de construcció: les actuacions recollides a la normativa aplicable.		
	f) L'obligació de l'SPA de realitzar, amb la periodicitat que requereixin els riscos existents, el seguiment i la valoració de la implantació de les activitats preventives derivades de l'avaluació.		
	g) L'obligació de l'SPA d'incloure en la memòria anual de les seves activitats a l'empresa la valoració de l'efectivitat de la integració de la prevenció de riscos laborals en el sistema general de gestió de l'empresa a través del pla de prevenció (en relació amb les activitats preventives concertades).		
	h) El compromís de l'SPA de dedicar anualment els recursos humans i materials necessaris per a la realització de les activitats contractades.		
	i) El compromís de l'empresa de comunicar a l'SPA els danys a la salut derivats del treball.		
	j) El compromís de l'empresa de comunicar a l'SPA les activitats o les funcions realitzades amb altres recursos preventius i/o altres entitats (per facilitar la coordinació de tots ells).		

Article 20 de l'RD 39/1997 (contingut mínim exigible)	k) La durada del concert. Si és que "SÍ" indica el període: __/__/__ fins a __/__/__.		(Si la tasca de l'SPA no és de qualitat, podem proposar a l'empresa un canvi de SPA abans de renovar el concert.)
	l) Les condicions econòmiques, amb l'expressa relació de les activitats o les funcions preventives no incloses. Si és que "SÍ", indica la quantitat: _____€.		
	m) L'obligació de l'SPA d'assessorar l'empresa, els treballadors i les treballadores, els seus representants i els òrgans de representació especialitzats.		
	n) Les activitats preventives concretes que siguin legalment exigibles i que no queden cobertes pel concert.		
4. Quines altres activitats preventives o informacions s'inclouen, que no són de contingut obligatori segons l'article 20 de l'RD 39/1997?			
a) Assessorament per a l'elaboració del pla de prevenció i altra documentació del sistema general de gestió preventiva.			Per a més informació, consulta: Llista de control: pla de prevenció
b) Investigació de malalties professionals i accidents de treball (tots).			
c) Investigació de malalties professionals i accidents de treball (només greus).			
d) Formació teòrica i/o pràctica de persones treballadores i/o de delegats i delegades de prevenció.			
e) Informació sobre els riscos i les mesures preventives a les persones treballadores.			
f) Mesuraments i avaluacions higièniques específiques:			
– Agents químics.			Com hem vist en el punt 3.e, l'article 20 de l'RD 39/1997 indica que, quan no està assumit amb recursos propis de l'empresa, el concert ha d'incloure de manera obligatòria la valoració sobre la necessitat o no de realitzar mesuraments higiènics, però no la realització d'aquests mesuraments específics.
– Agents biològics.			
– Soroll.			
– Estrès tèrmic per calor o fred.			
– Vibracions.			
– Altres (especifica quines): _____.			

g) Elaboració de procediments de treball.		
h) Traducció a l'idioma corresponent de les activitats preventives per a la comprensió i l'enteniment de persones treballadores estrangeres.		
i) Mitjans i recursos humans i materials concrets per a cadascuna de les especialitats tècniques.		
j) Nombre d'hores anual del personal tècnic dedicades a les activitats preventives contractades. Si és que "Sí" indica les hores de dedicació anuals: _____.		Aquest és un indicador de la qualitat de la prevenció que es realitza a l'empresa.
k) En relació amb la vigilància de la salut:		
– Estudis epidemiològics (vigilància col·lectiva).		
– Vigilància individual de la salut (reconeixements mèdics).		
– Mesures d'emergència i primers auxilis.		
– Altres aspectes de la vigilància de la salut. Especifiqueu quins: _____.		
– Incorpora la resolució d'autorització sanitària dels locals i les unitats mòbils amb la qual compta l'SPA.		
– Nombre, nom i titulació de les persones especialistes a portar a terme la vigilància de la salut.		
– Nombre d'hores anual del personal sanitari dedicades a les activitats contractades. Si és que "Sí" indica les hores de dedicació anuals: _____.		Aquest és un indicador de la qualitat de la prevenció que es realitza a l'empresa.

	<p>5. En aquest apartat, assenyalas les activitats preventives específiques i concretes que no estan incloses en el concert, però que haurien d'estar-ho en la teva opinió (activitats derivades de riscos existents i que no són assumides per recursos propis de l'empresa, punt 3.e d'aquest document i article 20 de l'RD 39/1997).</p>		
	a) Verificació del manteniment adequat de màquines, equips i instal·lacions.		
	b) Mesures d'actuació davant d'emergències.		
	c) Estudis, mesuraments o avaluacions de riscos específiques:		
	– Ergonòmiques (moviments repetitius, postures forçades, manipulació manual de càrregues, condicions ambientals, PVD, etc.).		
	– Psicosocials.		
	– Altres avaluacions o mesuraments: _____.		
<p>Articles 33, 36 i 39 de l'LPRL</p> <p>Article 20.2 de l'RD 39/1997</p>	<p>6. I, finalment, en relació amb els drets d'informació, consulta i participació:</p>		
	a) El comitè de seguretat i salut ha debatut i ha participat en l'elecció d'aquest SPA i en el concert de l'activitat preventiva?		
	b) El comitè de seguretat i salut disposa de la còpia íntegra de la programació anual i de la memòria anual que ha de fer l'SPA respecte de les seves activitats a l'empresa?		

NOTES EXPLICATIVES:

Com a única modalitat preventiva, o combinada amb altres formes d'organització, el recurs a un SPA és la fórmula més estesa a les empreses catalanes per organitzar els recursos necessaris per al desenvolupament de les activitats preventives.

Tota empresa que vulgui recórrer a un SPA ha de formalitzar en un contracte (concert de l'activitat preventiva) les funcions i les activitats concretes que assumirà aquesta entitat externa, de manera que del contingut d'aquest contracte dependrà, en bona mesura, la qualitat de la prevenció que es faci a l'empresa.

Sovint detectem empreses que pensen erròniament que el concert preventiu que han signat amb l'SPA cobreix totes les seves obligacions legals, quan això no és cert. Els SPA tenen dues funcions legalment assignades: l'execució de les activitats preventives i l'assessorament a l'empresa i a les persones treballadores i als seus representants. De fet, la normativa preventiva diposita en l'empresa la responsabilitat final de la protecció de la salut de les persones treballadores. És a dir, l'SPA ha d'executar una tasca merament tècnica i/o sanitària i assessorar sobre les mesures i les activitats més adients des del punt de vista preventiu, però serà l'empresa la que ha d'aplicar i planificar aquestes mesures.

Per altra banda, l'article 20 de l'RD 39/1997, que regula els serveis de prevenció, permet no incloure en les actuacions contractades aquelles que l'empresa assumeixi amb recursos propis.

A més, cal tenir present que la contractació d'un SPA no eximeix l'empresa de l'obligació d'integrar la prevenció de riscos laborals i de desenvolupar, per tant, totes les tasques del sistema general de gestió, a través de l'elaboració, la implantació i l'aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals. Aquestes activitats per integrar la prevenció s'han de distingir de l'activitat especialitzada que desenvolupa el personal del servei de prevenció, ja sigui propi o aliè.

Per tant, sindicalment és important que:

- Comprovem que totes les obligacions legals de l'empresa estan cobertes, ja sigui mitjançant recursos propis o externs.
- Realitzem propostes i participem en l'elecció de la modalitat organitzativa i en la definició del concert establert amb l'SPA, en cas que s'hagi optat per aquesta modalitat.
- Sol·licitem una còpia íntegra d'aquest concert, de la memòria i de la programació anual de l'SPA, de les avaluacions de riscos, de l'informe epidemiològic de vigilància de la salut, etc., per comprovar la qualitat de les activitats preventives.
- Revisem el concert amb l'SPA per valorar si compleix els requisits mínims que li són legalment exigibles i si s'incorporen les activitats preventives necessàries per al compliment de la normativa i que no estan assumides amb recursos interns de l'empresa.

